

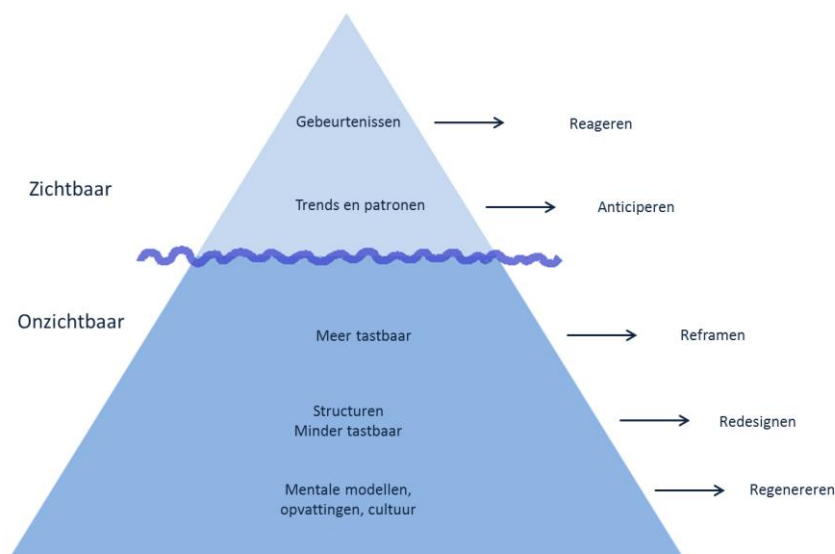
Causale lussen en relatiecirkels - systeemdenken

Bron: Schaveling, J., Bryan, B., & Goodman, M. (2012). *Systeem denken: van goed bedoeld naar goed gedaan*. Den Haag: Academic Service.

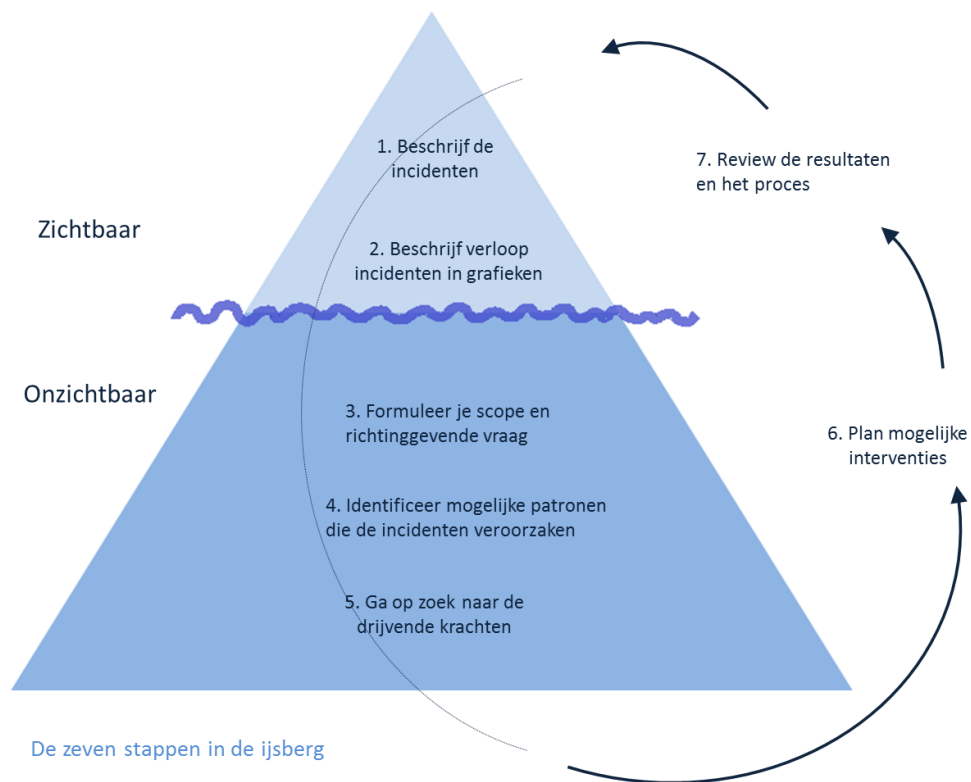
Systeemdenken is een methode om zicht te krijgen op de complexiteit in organisaties (of breder: sociale systemen). Sociale systemen bestaan voor het grootste deel uit vaste patronen; patronen waarvan we ons vaak niet bewust zijn. Patronen bouw je samen met de omgeving, de ander, op. Een voorbeeld van een dergelijk patroon is weergegeven in nevenstaande afbeelding.

Een andere manier van kijken en praten over systeemdenken is de metafoor van de ijsberg. Systeemdenken is de studie en exploratie van verborgen structuren. Als je niet de onderliggende structuur onderzoekt, blijven gebeurtenissen je aandacht gijzelen. Dan blijf je de symptomen bestrijden zonder de oorzaak aan te pakken.

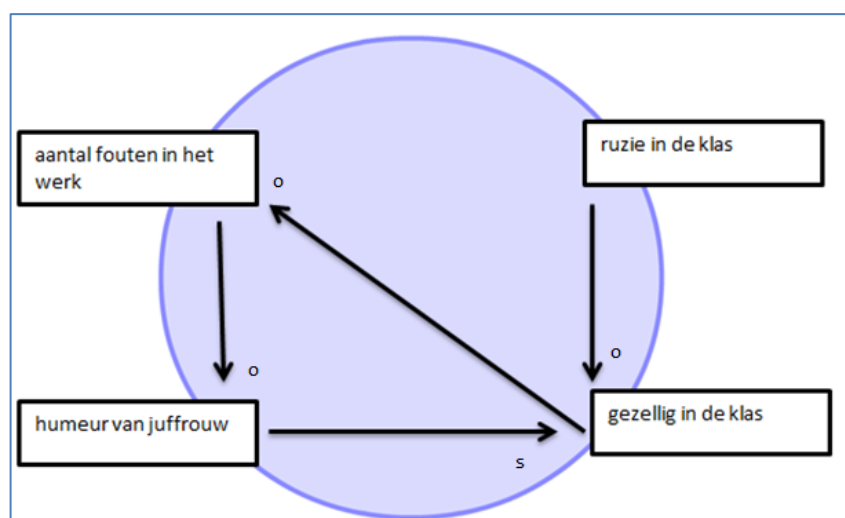

Het is van belang om met betrekking tot interventie de meeste tijd en aandacht te besteden aan het gedeelte onder de waterspiegel. Alleen dan kun je in de organisatie blijvende veranderingen doorvoeren. Je bent dan niet alleen maar reactief, reagerend op interne of externe ontwikkelingen, maar kunt dan ook ontwikkelingen meer bewust co-creëren: van reageren naar regenereren.

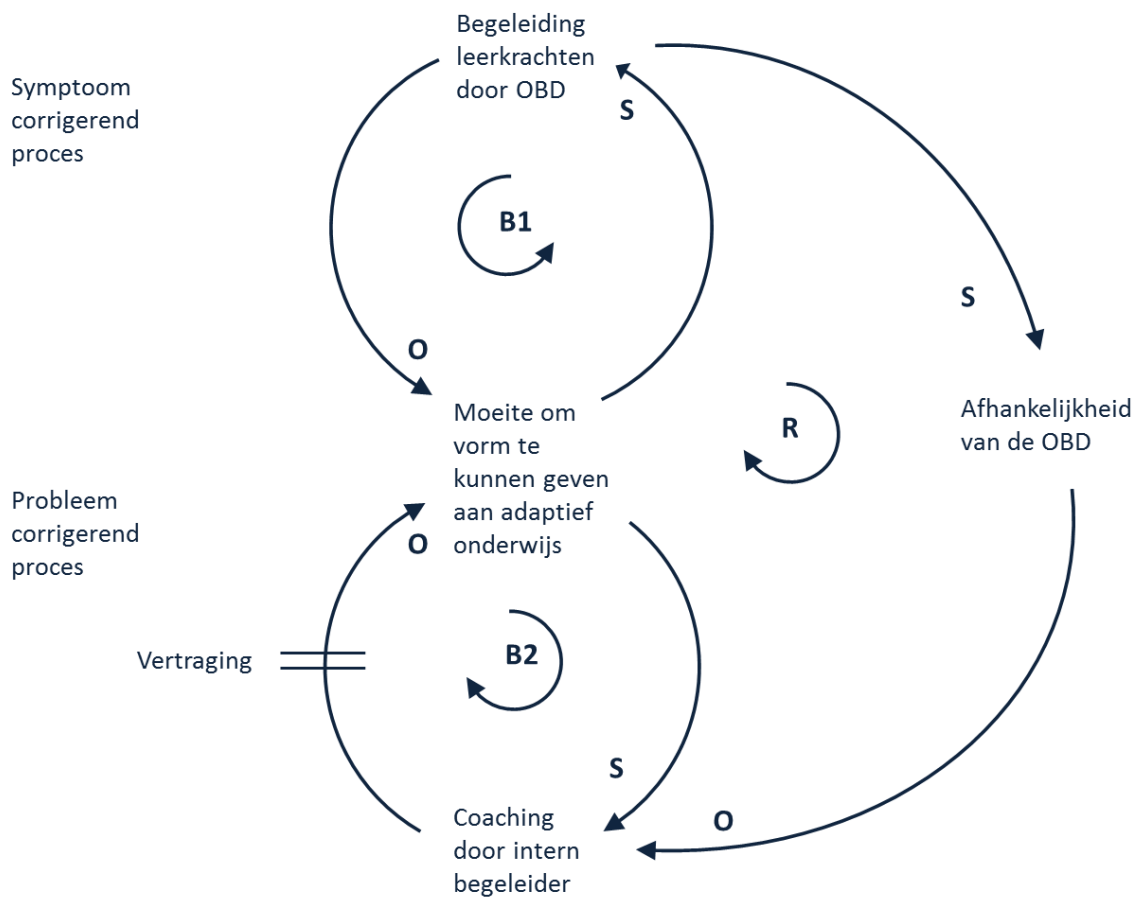

Door het doorlopen van een proces bestaande uit 7 stappen kun je meer inzicht krijgen in de onderliggende patronen.

Dit kun je weergeven in relatiecirkels en causale lussen.

Voorbeeld van een relatiecirkel

Voorbeeld van causale lussen

Indien je aan de slag wilt gaan met systeemdenken dan is het raadzaam om je daar eerst wat verder in te verdiepen. Bijvoorbeeld d.m.v. het lezen van het boek van Schaveling, Bryan & Goodman.

Schaveling, J., Bryan, B., & Goodman, M. (2012). *Systeem denken: van goed bedoeld naar goed gedaan*. Den Haag: Academic Service.

